

april 1990

Nieuwsblad van de
Historische Vereniging
Armeide & Tienhoven

Geachte leden.

Bij dezen wordt u uitgenodigd tot het bijwonen van de jaarlijkse ledenvergadering, die gehouden zal worden in de bovenzaal van "Het Spant", Paramasiebaan 17 te Ameide op dinsdag 24 april 1990, aanvang 20.00 uur.

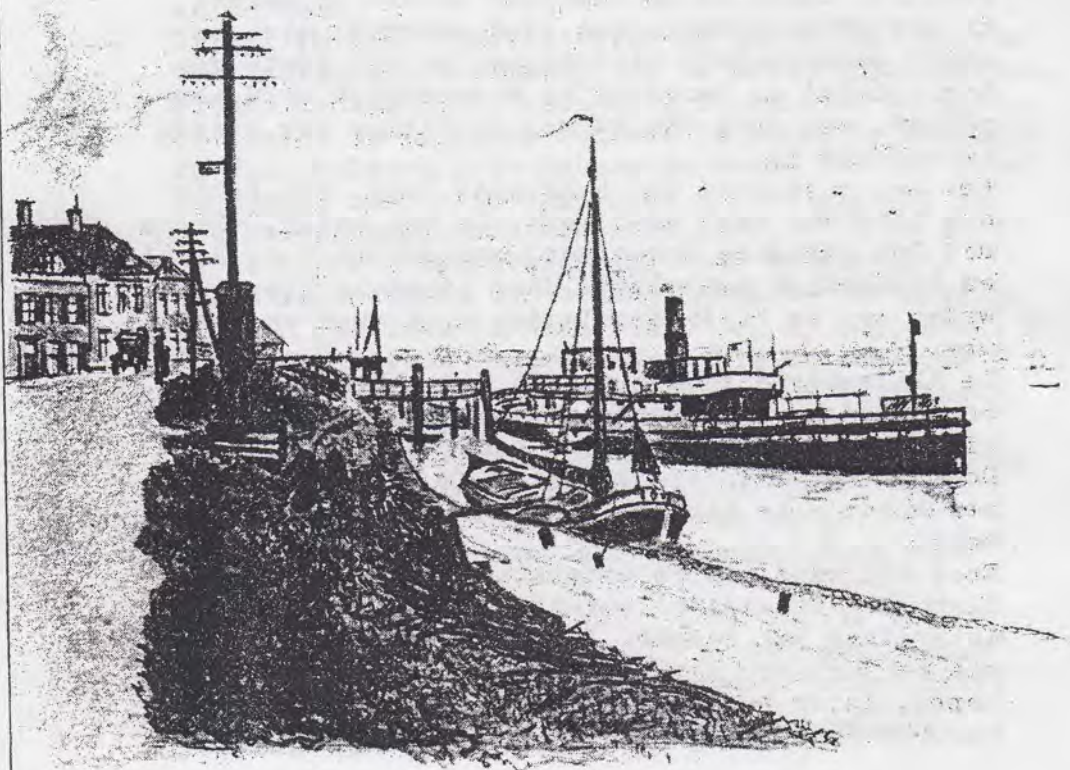
Agenda.

- 1
1. Opening en welkom door de voorzitter
2. De heer J. de Haan, oud-kerkvoogd van de Hervormde Kerk te Ameide, komt het een en ~~and~~ ander vertellen en tonen over de historie van het gebouw
3. Pauze
4. Heropening huishoudelijk gedeelte en mededelingen, o.a. excursie en benaming der vereniging
5. Verslag van de ledenvergadering van 7-11-1989
6. Ingekomen stukken
7. Jaarverslagen secretaris en penningmeester
8. Benoeming kascontrolecommissieleden voor volgend jaar
9. Vaststelling der contributie
10. Voorstelrooster van aftreding bestuursleden
11. Instelling werkgroepen etc.
12. Vaststelling van het Statuut
Er wordt een exemplaar van het ontwerpstatuut bezorgd, zodat u dit vooraf kunt bestuderen.
13. Rondvraag
14. Sluiting

Verslag van de penningmeester.

De penningmeester is zeer verheugd, dat vele leden begrip hebben getoond voor de moeilijke situatie waarin een kersverse vereniging meestal verkeert: geldnood. Door het overmaken van de contributies is per 9-3-'90 een voorlopig saldo bereikt van f 929,96.

Vanzelfsprekend tracht het bestuur de onkosten zo laag mogelijk te houden en toch ook nog aktiviteiten te ontplooiën, maar er zijn onvermijdelijke uitgaven zoals zaalhuur, verzendkosten, stencilkosten, de aanmaak van acceptgirikaarten en een aardigheidje voor de uitgenodigde sprekers. Het wachten is nu op de aangevraagde en min of meer beloofde subsidie, omdat onze voorloper het Comité Oud-Ameide ook een bedrag van de gemeente kreeg.

Op woensdag 28 februari j.l. heeft op uitnodiging van de Historische Vereniging de heer S. van Harten, dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden een lezing gehouden over het Waterschap.

In de 10e eeuw is men begonnen met de ontginning van de Waard. Het land lag toen veel hoger dan nu. Door ontginning en ontwatering zakte het land. Dit was niet erg, de waterstand in de rivieren was toen ook nog veel lager. De bebouwing vond plaats op terpen en donken. Het woordje cop was de aanduiding voor stukjes uitgegeven land en komt nu nog als achtervoegsel voor (b.v. Hei-en Boeicop). Iedere eigenaar van zo'n stuk land nam zelf de nodige maatregelen om de voeten droog te houden, en allerlei dijken en dijkjes werden aangelegd rond het eigen bezit.

De waterspiegel steeg en stijgt + 15 tot 20 cm per eeuw. In 1277 kwam men in de Alblasserwaard tot inzicht dat overkoepelende dijkzorg nodig was. Floris V werd gevraagd centrale dijkzorg in te stellen, zodat de privé dijken werden opgenomen in het grote geheel. Het land onder de Giessen wilde aanvankelijk niet opgaan in dit grote geheel, zodat de Noordelijke Giessendijk werd aangelegd, een dijk die in het landschap nog steeds herkenbaar is.

Het water stroomt van hoog naar laag, dat is in ons land van oost naar west. Om het water, komend uit het oostente keren werd onmiddellijk de Bazel- en Zouwendijk aangelegd. Maar hierdoor liep het water van de Vijfheerenlanden niet meer westwaarts weg.

De Alblasserwaard ontwaterde bij Alblaserdam door middel van eenvoudige sluisjes op de rivier bij lage waterstanden. (Trouwens, het gebied Donkersloot behoorde vroeger ook bij de Alblasserwaard, maar ligt nu aan de andere zijde van de Noord)

Door stijging van de waterstanden ging men bij Elshout (Kinderdijk) ontwateren want hier was de waterstand het laagst. Eerst in 1366 de Overwaard via natuurlijke stroompjes en handgegraven waterlopen, later in 1369 ook de Nederwaard, en dat terwijl de kruiwagen nog niet was uitgevonden!

Eerste jaarverslag over 89/90 der Historische Vereniging te Ameide en Tienhoven.

Bij zo'n vereniging behoren data. Vier maal drie moeten er genoemd worden.

Het is de plaatselijke overheid gelukt het vuurtje van het comité Oud Ameide, dat niet meer voorstelde dan een waakvlammetje - of nog minder - opnieuw te doen oplaaien. Ere, wie ere toekomt. Bij de gemeentelijke herindeling waren nl. de subsidiereservering, de spulletjes en kennelijk de plannen meeverhuisd naar Meerkerk. Burgemeester Den Breejen heeft met zijn medewerkers, de heren Van Dijk er Mulder hierin niet willen berusten. Zij hebben achtereenvolgens drie bijeenkomsten belegd met een aantal belangstellenden uit Ameide en Tienhoven in het oude raadhuis van Ameide, en wel op 5 april, 9 mei en 11 juli 1989. Op de eerste twee is ook aanwezig geweest de heer D. van den Dool van de Historische Kring Hardinxveld-Giessenburg om het een en ander van zijn club te vertellen.

Dit alles heeft geresulteerd in het instellen van een werkgroep, bestaande uit de heren G. Streefkerk, C. den Oudsten, W. Veen, G.A. Verduin en P. Will, en namens de gemeente Zederik de heren W. van Dijk en J.J. Mulder. Deze hebben de draad van het oude opgepakt, zijn o.a. drie keer bijeen geweest in het gemeentehuis van Meerkerk (5/6, 27/6 en 11/9) om de oprichtingsvergadering voor te bereiden, alias renaissance van een historische vereniging. Deze is gehouden in "Het Spant" op 13 september. 89 Er is dan tevens ingericht een kleine tentoonstelling, waar diverse kopieën van oude archiefstukken, welwillend afgestaan door de familie De Bruyn uit Austerlitz, en etsen en gravures van Mevr. Muilwijk-Van Toor met afbeeldingen van Ameide en Tienhoven te bewonderen waren. Het resultaat van deze avond was dat zich ruim 50 leden meldden.

Vervolgens is op 7 januari '90 de eerste ledenvergadering gehouden, waarbij 37 leden aanwezig waren. Daar is het bestuur gekozen, verder heeft men geïnventariseerd wat diverse werkgroepen

kunnen gaan oppakken en hoe aan geldmiddelen te komen: subsidie-aanvraag + f 25,- contributie per jaar.

Op 28 februari heeft de dijkgraaf van onze regio, de heer Drs. S. van Harten voor ons een zeer geslaagde avond verzorgd rondom het thema "de waterhuishouding en bedijking in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden.

Intussen is het bestuur drie maal bijeen geweest (7/12, 23/1 en 19/3), het heeft "Vianen" op bezoek gehad - we zijn elkaars gastlid geworden - en de heer Verduin blijft voorlopig onze bestuursadviseur.

Het is de bedoeling dat er nu z.s.m. enkele werkgroepen geformeerd worden uit de leden, steeds aangevuld met één bestuurslid, ten einde "dat wat in het duister slaapt, aan het licht te brengen"!!

Het goede begin is er, het halve werk is af, nu aan ons allen de taak de tweede helft op te pakken.....

Bestuurssamenstelling:

G. Streefkerk, voorzitter

Paramasiebaan 11 Ameide, tel 01836-1369

P. Will, secretaris

Hazelaarlaan 21 Ameide, tel 01836-2535

W. Veen, penningmeester

Iepenlaan 21, Ameide, tel 01836-1236

R.G. Smith, 2e secretaresse

Nieuwstraat 22 Ameide, tel 01836-2127

J. Stasse, 2e penningmeesteresse

De Bogerd 19 Ameide, tel 01836-2488

A.M. den Oudsten, algemeen adjunct

Kerkweg 29 Tienhoven, tel 01836-1249

C. den Oudsten, technische zaken

Hogewaard 12 Tienhoven, tel 01836-1966

Intussen bleven de Vijfheerenlanden tobben met de afvoer van het water, want bij Gorinchem was de rivierstand te hoog. Pas in 1810 verleende Lodewijk Napoleon het recht tot het graven van het Kanaal van Steenenhoek.

In 1427 werd de molen uitgevonden.

De afwatering geschiedde door middel van een twetrapsbemaling, van de lage naar de hoge boezem, totdat de ebstand zodanig was, dat afvoeren mogelijk was. Als de boezem vol was, ging de molen in de kruisstand en 's nachts ging er een lantaarn in de wieken.

Omdat de grond steeds zakte en de waterspiegel steeg, moest men steeds weer grond aankopen om spaarbasins aan te leggen.

Niet alleen bij Elshout stonden 2 keer 8 molens, ook bij Ameide Sluis hebben buitendijks 15 molens gestaan om de Vijfheerenlanden te ontwateren.

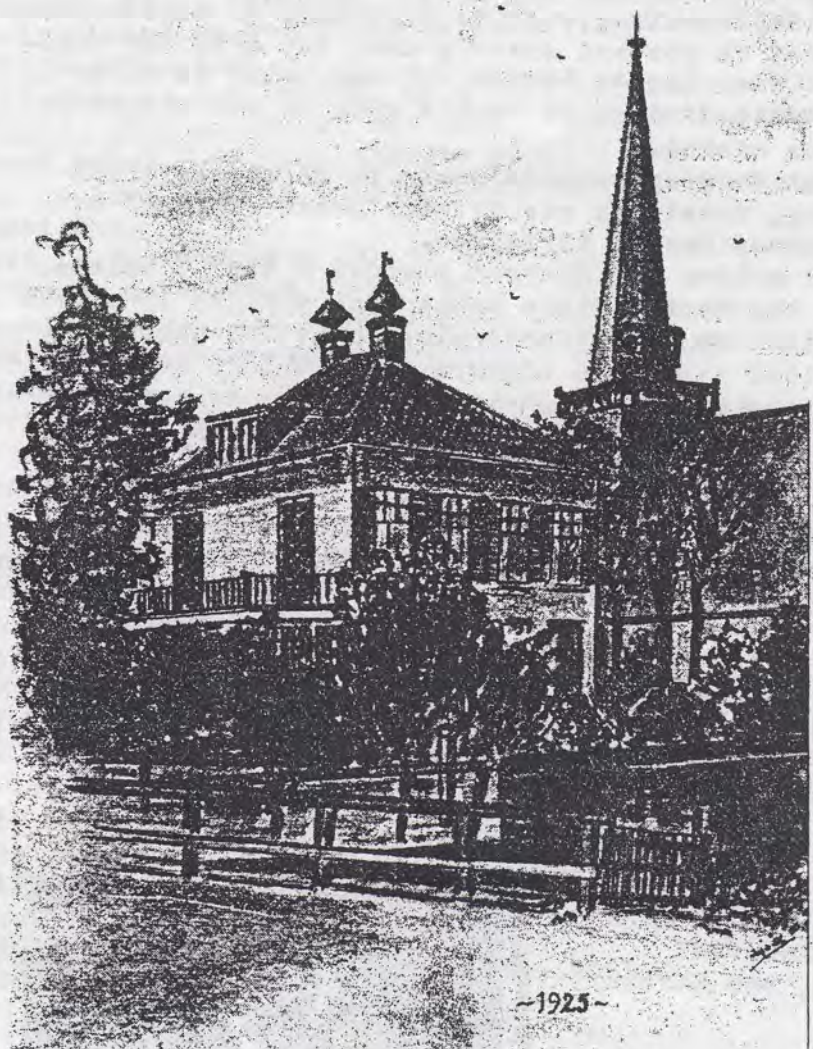
In 1672 zijn er 6 afgebrand en in 1826 werden de overigen gesloopt in verband met de komst van het stoomgemaal op Sluis.

Aan het eind van de lezing vertoonde de heer Van Harten nog dia's. Het was indrukwekkend te zien hoeveel oeroude tradities door het Hoogheemraadschap in ere worden gehouden en hoe rijk deze instelling is aan zeer waardevolle historische voorwerpen. Men heeft zelfs een eigen archief met, prachtige oude documenten, behangen met oude zegels. Bovendien zetelt men in monumentale panden met een rijk historisch verleden, zoals bijvoorbeeld het pand aan onze Voorstraat, wat nu echter geen dienst meer doet.

Dijkgraaf
S. van Harten.

J. Skov

~1925~